

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW ENERGII,
KLIMATU I AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
(NR 101)**
z dnia 22 stycznia 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych (nr 101)

22 stycznia 2026 r.

Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Suskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- **dyskusja na temat transformacji ciepłownictwa. Ciepło systemowe i ciepło w gospodarstwach indywidualnych, środki pomocowe na transformację ciepłownictwa. Informacja na temat Strategii dla ciepłownictwa do 2030 r. z perspektywą do 2040 r.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Konrad Wojnarowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii wraz ze współpracownikami, **Marcin Janiak** zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Dariusz Szymczak** zastępca dyrektora Departamentu Ciepłownictwa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, **Robert Banach** konsultant w Rud Pedersen Public Affairs Poland sp. z o.o., **Maciej Drozd** dyrektor ds. regulacji i public affairs Polskiej Izby Magazynowania Energii i Elektromobilności, **Włodzimierz Ehrenhalt** ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, **Paulina Grądzik** zastępca dyrektora Departamentu Energii i Gospodarki Obiegu Zamkniętego Konfederacji Lewiatan, **Piotr Górnik** prezes zarządu Fortum Power and Heat Polska sp. z o.o. wraz ze współpracownikami, **Przemysław Hofman** i **Monika Serzysko** przedstawiciele CEC Group, **Adam Nocoń** prezes Izby Gospodarczej Urządzeń OZE i Polskiego Przemysłu, **Jacek Szymczak** prezes zarządu Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie oraz **Stefan Traczyk** prezes Stowarzyszenia Leśników i Właścicieli Lasów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Natalia Kielak** i **Łukasz Żylik** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Stwierdzam kworum.

Witam państwa posłów i gości biorących udział w dzisiejszym posiedzeniu.

Porządek dzienny przewiduje dyskusję na temat transformacji ciepłownictwa – ciepło systemowe i ciepło w gospodarstwach indywidualnych, środki pomocowe na transformację ciepłownictwa; informacja na temat Strategii dla ciepłownictwa do 2030 r.

Szanowni państwo, pozwolę sobie teraz powitać imiennie naszych gości. W posiedzeniu uczestniczą: pan Konrad Wojnarowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii; pani Aneta Więcka, dyrektor Departamentu Ciepłownictwa w Ministerstwie Energii; pan Radosław Tabak, naczelnik w Departamencie Ciepłownictwa w ME; pan Damian Ładny, starszy specjalista w Departamencie Ciepłownictwa w ME; pan Marcin Janiak, zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; pani Paulina Pyrzanowska-Tymińska, starszy specjalista w Departamencie Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych, również w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; pan Dariusz Szymczak, zastępca dyrektora Departamentu Ciepłownictwa NFOŚiGW; pan Adam Nocoń, prezes Izby Gospodarczej Urządzeń OZE i Polskiego Przemysłu; pan Jacek Szymczak, prezes zarządu Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie; pan Włodzimierz Ehrenhalt, ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców; pan Krzysztof Kochanowski, prezes Polskiej Izby Magazynowania Energii i Elektromobilności; pan Maciej Drozd, dyrektor ds. regulacji i public affairs w Polskiej Izbie Magazynowania Energii i Elektromobilności; pani Monika Serzysko, przedstawiciel CEC Group; pan Przemysław Hofmann, również przedstawiciel CEC Group; pani Monika Milewicz, ekspertka Konfederacji Lewiatan; pan Piotr

Górnik, prezes zarządu Fortum Power and Heat Polska; pan Arkadiusz Kosiel, członek zarządu tej samej instytucji oraz pan Robert Banach, konsultant w Rud Pedersen Polska.

To wszystkie osoby, które mam na liście gości. Jeśli są jacyś inni goście, to oczywiście także witam ich bardzo serdecznie.

Jak już mówiłem, porządek posiedzenia przewiduje informację na temat ciepła systemowego, ciepła w gospodarstwach indywidualnych oraz środków pomocowych.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Procedura będzie następująca: najpierw zabierze głos przedstawiciel Ministerstwa Energii, później wystąpienie ministra uzupełnią ewentualnie jego współpracownicy, jeśli będzie taka potrzeba, a następnie rozpoczniemy dyskusję.

Czy są jakieś uwagi do zaproponowanego porządku? Nie ma uwag. Oczywiście strona społeczna ma prawo brać udział w dyskusji.

Proszę o zabranie głosu pana Konrada Wojnarowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Energii. Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii Konrad Wojnarowski:

Dzień dobry państwu. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na początku mojego wystąpienia chciałbym podkreślić, że Polska posiada jeden z największych systemów ciepłowniczych w Europie. Pod względem wolumenu Polska jest trzecim w Europie i drugim w Unii Europejskiej, za Niemcami, rynkiem ciepła systemowego. Moc zainstalowana w źródłach systemów ciepłowniczych to ok. 52 GW, a moc zamówiona przez odbiorców to blisko 35 GW. Łączna długość sieci ciepłowniczych w Polsce to ponad 23 tys. km.

Dominującym paliwem w ciepłownictwie jest węgiel kamienny, którego udział w wytwarzaniu ciepła wynosi 57,4%. Drugim najpopularniejszym paliwem służącym do zaopatrzenia w ciepło jest gaz ziemny, z którego wytwarza się ponad 15% ciepła w koncesjonowanym ciepłownictwie systemowym. Z uwagi na wzrost kosztów zakupu paliw kopalnych oraz w kontekście dynamicznie zmieniającej się polityki regulacyjnej Unii Europejskiej coraz istotniejszą rolę odgrywają w ciepłownictwie odnawialne źródła energii, prawie 15%, obecnie głównie w postaci biomasy.

Dlaczego o tym mówię? Otóż mówię o tym dlatego, że przed nami jest bardzo ważny rok dla ciepłownictwa w kontekście wyzwań transformacji, ale także Strategii dla ciepłownictwa, którą proponujemy i która będzie komplementarna do Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, nad którym w tej chwili trwają prace. KPEiK jest już po Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i w najbliższym czasie trafi na forum kolejnych gremiów rządowych.

Jeśli chodzi o wyzwania, to – jak wiemy – polski sektor ciepłowniczy przechodzi obecnie proces przekształcania się z systemu wysokoemisyjnego opartego na kopalnych nośnikach energii na system niskoemisyjny zmierzający w kierunku osiągnięcia neutralności klimatycznej. Odpowiednie przeprowadzenie transformacji sektora ciepłowniczego przyczyni się do: 1) wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego; 2) zwiększenia odporności odbiorców na wahania cen nośników energii i paliw; 3) ograniczenia kosztów importu paliw kopalnych.

Jeśli chodzi o kierunki transformacji, to aktualnie Departament Ciepłownictwa w Ministerstwie Energii przygotowuje wspomnianą Strategię transformacji ciepłownictwa do roku 2040 r. Dokument jest w trakcie opracowania. Założenia tej strategii są zgodne z aktualizowanym Krajowym Planem na rzecz Energii i Klimatu. Wyznacza ona prognozę rozwoju technologii, które będą zastępowały wygaszane moce elektrociepłowni i ciepłowni opartych na kopalnych źródłach energii. Do tych technologii należą przede wszystkim takie rozwiązania jak: pompy ciepła, kotły elektryczne, magazyny ciepła, wykorzystanie ciepła odpadowego i odnawialne źródła energii, ale także, co podkreślamy w naszym dokumencie strategicznym – Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu – nie zapominamy w tym kontekście o biomasie oraz gazie.

Rozwiązania techniczne, do których zaliczyć należy pompy ciepła, kotły elektryczne, magazyny ciepła czy elektrociepłownie pracujące dyspozycyjnie, czyli w okresach niedoboru energii elektrycznej i jej wysokiej ceny, tworzą dla ciepłownictwa nowe możliwości zwiększenia efektywności oraz współpracy z sektorem elektroenergetycznym, umożliwiając uzyskiwanie korzyści finansowych płynących ze stabilizacji systemu. Postępujące łączenie sektora ciepłowniczego i elektroenergetycznego, często opisywanego poprzez termin *sector coupling*, pozwoli na większe wykorzystanie potencjału OZE. Wykorzystanie cyfryzacji oraz zaawansowanych systemów zarządzania energią pozwoli na optymalizację kosztów i zwiększenie elastyczności działania, co przyniesie korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i odbiorcom, w postaci akceptowalnych cen.

Strategia transformacji ciepłownictwa do roku 2040 zostanie ukończona w tym roku, tj. w 2026. Jakie są jej priorytety? Po pierwsze, poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez stopniowe uniezależnienie sektora ciepłowniczego od zakupu paliw kopalnych i wykorzystywanie lokalnych zasobów OZE i ciepła odpadowego. Po drugie, dywersyfikacja technologii wytwórczych ciepła systemowego i dostosowanie ich do lokalnych uwarunkowań. Po trzecie, poprawa efektywności energetycznej w budynkach oraz systemach ciepłowniczych. Po czwarte, elektryfikacja ciepłownictwa systemowego i integracja międzysektorowa ciepłownictwa z elektroenergetyką oraz rozwój magazynowania ciepła w ciepłownictwie systemowym. Kolejna kwestia to utrzymanie i rozwój systemów ciepłowniczych poprzez dostosowanie do statusu systemów efektywnych energetycznie. Równie ważne jest zapewnienie dostępu do sieci elektroenergetycznej dla pomp ciepła i kotłów elektrodowych ze strony KSE oraz umożliwienie pracy źródeł kogeneracyjnych w systemach ciepłowniczych na rzecz Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Pozostałe priorytety to obniżenie parametrów temperaturowych sieci ciepłowniczych, cyfryzacja ciepłownictwa, rewizja obecnie obowiązującego modelu taryfowania ciepła oraz planowanie energetyczne zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym.

Jeżeli chodzi o finansowanie ciepłownictwa, to rząd aktywnie wspiera proces transformacji sektora ciepłowniczego. Do 2027 r. sektor ciepłowniczy otrzyma wsparcie na transformację ciepłownictwa w wysokości ok. 20 mld zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dlatego ważna jest dla nas dobra współpraca z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, jednolite podejście do realizacji celów, ponieważ wiemy, że z punktu widzenia regulacji i finansowania de facto nasze kompetencje są wspólne albo mówiąc bardziej precyzyjnie – dzielone.

Poza tym od 2026 r. przedsiębiorstwa będą mogły skorzystać z puli dodatkowych 30% darmowych uprawnień do emisji w ramach systemu EU ETS, co zapewni dodatkowe środki na inwestycje w nowe źródła ciepła.

Sektor ciepłownictwa potrzebuje jednak na transformację znacznie wyższych nakładów finansowych, a żeby pozyskać fundusze, niezbędna jest poprawa rentowności i zdolności kredytowych przedsiębiorstw ciepłowniczych. W Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu zaplanowano działanie dotyczące stworzenia planu finansowego dla transformacji ciepłownictwa. Ten plan zakłada, że finansowanie projektów transformacji ciepłownictwa powinno być skoordynowane i oparte na współpracy różnych instytucji, a nie realizowane w oderwanych od siebie w programach. Stąd ten nacisk na dialog i współpracę, które są dla nas bardzo ważne, także w kontaktach z Wysoką Komisją, na której posiedzeniu mamy przyjemność gościć i prezentować te wszystkie kwestie.

Regulacje i system taryfowy. Proszę państwa, do wdrożenia tych wszystkich rozwiązań technologicznych i przeprowadzenia elektryfikacji ciepłownictwa potrzeba jest odpowiednich regulacji wspierających ich rozwój, a przede wszystkim znaczących bariery. Potrzebna jest również aktualizacja obecnego systemu taryfowego, tak aby był on kompatybilny z obecną sytuacją na rynku ciepła, ze zmieniającą się strukturą systemów ciepłowniczych. Prace nad nowymi rozwiązaniami w tym obszarze trwają, a znaczący ciężar przygotowań opiera się na Zespole ds. transformacji ciepłownictwa oraz określenia modelu funkcjonowania rynku ciepła, który w ramach Grupy roboczej ds. regulacji taryf pracuje nad konkretnymi rozwiązaniami regulacyjnymi.

Myślę, że teraz jest dobry moment, żeby podziękować wszystkim, którzy są zaangażowani w pracę tego zespołu. Bardzo ważne jest dla nas, żeby nie tylko realizować założone cele, ale żeby także uwzględniać głosy i uwagi, które docierają do nas z rynku, także pochodzące od organizacji ciepłowniczych. Zależy nam na wcielaniu w życie ich postulatów, tak w formie konkretnych regulacji, jak i przyszłego finansowania i przyszłych programów, które będzie ogłaszał Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

I jeszcze kilka zdań na temat ogrzewnictwa indywidualnego. Zarządzenie Ministra Energii z 9 września 2025 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Energii, na podstawie § 19 załącznika do tego zarządzenia, określa właściwość rzeczową Departamentu Ciepłownictwa, który odpowiada za kształtowanie polityki ministerstwa w obszarze ciepłownictwa systemowego, w tym inicjowanie, opracowywanie i wdrażanie strategii dotyczących jego funkcjonowania, transformacji i rozwoju, szczególnie pod kątem transformacji energetycznej sektora ciepłownictwa systemowego. Wspominam o tym, ponieważ sektor ogrzewnictwa indywidualnego jest poza właściwością Departamentu Ciepłownictwa w Ministerstwie Energii, ale to oczywiście nie oznacza, że nie jesteśmy częścią tego sektora. Jak powiedziałem, z punktu

widzenia Ministerstwa Energii ważne jest wypracowanie wspólnych rozwiązań, również dla ogrzewnictwa indywidualnego, dlatego raz jeszcze podkreślam, że w tym zakresie ma dla nas bardzo istotne znaczenie współpraca z Ministerstwem Klimatu i Środowiska.

Proszę państwa, jeśli chodzi o konkretne regulacje i zadania, przed realizacją których stoimy, to przede wszystkim mam na myśli ustawy deregulacyjne dla ciepłownictwa, czyli tzw. UDER92 – planowany termin przyjęcia to pierwszy kwartał 2026 r., oraz wdrożenie dyrektyw EED i RED III, a także konkretnych liczb i wielkości związanych z ciepłownictwem, zawartych w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu. O tym szczegółach możemy oczywiście rozmawiać w trakcie dyskusji. Jesteśmy gotowi do udzielenia odpowiedzi na państwa pytania.

Szanowni państwo, tak przedstawia się, oczywiście w ujęciu ogólnym, to co nas czeka w 2026 r. oraz wyzwania, przed którymi stoimy w kontekście roku 2030 i 2040 w związku z realizacją Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, którego ciepłownictwo jest istotną częścią. Tak wyglądają zadania stojące przed Ministerstwem Energii w perspektywie bieżącego roku i w okresie do roku 2030, zarówno w warstwie regulacyjnej, jak i finansowej.

Jeżeli chodzi o wspomnianą warstwę finansową, to więcej na ten temat będą mogli powiedzieć moi współpracownicy z Ministerstwa Energii. Zakładam także, że zabiorą głos na ten temat także przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska, którzy pewnie mają znacznie więcej danych z tego zakresu, choćby jeśli chodzi o kolejne nabory związane z dofinansowaniem określonych działań, które mają być ogłaszane w najbliższym czasie, tj. jeszcze w pierwszym kwartale tego roku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z przedstawicieli rządu chciałby jeszcze uzupełnić o coś wypowiedź pana ministra? Jeżeli nie, to otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zgłaszanie się do zabrania głosu.

Proszę bardzo, panie pośle. Następnie pan minister Gawlik i pan poseł Zyska.

Poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Chciałbym zapytać, jak Ministerstwo Energii zapatruje się na elektrociepłownie zasilane RDF-em? Jaka jest, ewentualnie, szansa na wsparcie takich projektów? Niektóre samorządy chcą się podejmować ich realizacji, dlatego wywożenie RDF-ów poza Polskę oznacza w tym kontekście wywóz cennego paliwa energetycznego, które moglibyśmy wykorzystać u siebie na miejscu. Dodatkowo zyskujemy przy tym na kosztach transportu, ponieważ RDF-y możemy przewozić na znacznie krótszych dystansach albo wręcz zatrzymywać je i wykorzystywać w miejscach, w których powstają.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję. Teraz pan minister Gawlik, bardzo proszę.

Poseł Zdzisław Gawlik (KO):

Dzień dobry, panie ministrze. W zasadzie zabieram głos w tej samej sprawie, ale nie będę się ograniczał tylko do RDF-u.

Szanowni państwo, w wypowiedzi pana ministra nie usłyszałem żadnej informacji na temat naszego podejścia do kwestii – generalnie rzecz ujmując – wykorzystywania odpadów. Sytuacja Polski pozwala na produkcję energii z odpadów, jednego czy drugiego typu, ale nie wiemy, czy my w ogóle próbujemy w tym kierunku podejmować jakieś działania, czy mamy przewidziane wsparcia dla tego typu projektów, które przecież mogłyby być realizowane. W tej chwili, jeśli chodzi o udział odpadów w produkcji energii, jesteśmy daleko z tyłu za innymi rozwiniętymi gospodarkami europejskimi.

Zgadzam się z kolegą, że wywożenie RDF-ów do Skandynawii czy Niemiec nie tylko podraża koszty energii w Polsce, ale także zwiększa koszty gospodarowania odpadami w naszym kraju. Myślę, że jest to istotna kwestia i powinniśmy w tym zakresie podjąć jakieś działania. Dodatkowym argumentem na rzecz wykorzystywania odpadów jest to, że dzięki nim możemy poprawić stan bezpieczeństwa energetycznego naszego kraju. Proszę państwa, to są przecież lokalne instalacje, które mogą produkować ciepło i energię elektryczną właśnie na potrzeby małych, lokalnych społeczności, co niejako z automatu eliminuje wiele problemów, z którymi dzisiaj się borykamy i przed którymi stoimy. Dlatego uważam, że warto się zastanowić, jaki udział mogłoby mieć tego rodzaju ciepło w całości wytwarzanej energii cieplnej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Pan minister Zyska, bardzo proszę.

Poseł Ireneusz Zyska (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, panie ministrze, najtańsze magazynowanie energii dzisiaj to magazynowanie jej jako ciepło. W naszym kraju występuje zjawisko, ono cały czas narasta, tzw. nierynkowego redysponowania w zakresie odnawialnych źródeł energii. Jakie są plany ministerstwa dotyczące wykorzystania tej energii, która się dzisiaj w jakimś stopniu marnuje? Mam tu na myśli wykorzystanie energii zgromadzonej w magazynach ciepła poprzez kotły elektrodowe.

Wydaje się, że w tym zakresie należałoby już także uwzględniać możliwości sztucznej inteligencji, wszelkiego rodzaju algorytmy i inne instrumenty cyfrowe, ponieważ takim systemem trzeba po prostu umiejętnie zarządzać, mamy bowiem do czynienia z tzw. *sector coupling*. Połączenie sektora elektroenergetycznego z sektorem ciepłownictwa jest oczywiście możliwe, ale po pierwsze, wymaga posiadania odpowiedniej strategii, a po drugie, podjęcia konkretnych działań. I tego właśnie dotyczy moje pierwsze pytanie – jakie działania w tym kierunku chce podjąć nasze państwo?

Druga kwestia. Kilka miesięcy temu w ramach Parlamentarnego zespołu ds. energii i wodoru omawialiśmy kwestię projektów niskotemperaturowych reaktorów jądrowych, które jako projekt strategiczny są dziś realizowane przez rząd Finlandii, która leży przecież bardzo blisko Polski. Dwa pierwsze projekty tego typu mają być realizowane w Helsinkach i w Kuopio.

Pytanie jest następujące – czy państwo także myślicie o tym, żeby w przyszłości, może w horyzoncie 10-15 lat lub dłuższym, myśląc o ciepłownictwie systemowym, szczególnie w dużych aglomeracjach miejskich, uwzględniać tego typu jednostki?

Trzecie pytanie dotyczy troszkę innego obszaru, ale także bardzo ważnego, jeżeli chodzi o ciepłownictwo. Korzystając z faktu, że zabieram głos, chciałbym serdecznie wszystkich państwa zaprosić na godzinę 14:00 do Sali Kolumnowej, gdzie będzie miała miejsce konferencja na temat wykorzystania biogazu, a szczególnie biometanu. Uważam, że biometan, produkowany z substratów przetwórstwa rolno-spożywczego, odpadów z produkcji rolnej i z odpadów komunalnych, może stać się w przyszłości znaczącym surowcem wykorzystywanym w obszarze ciepłownictwa systemowego i ogrzewnictwa indywidualnego. Dlatego chciałbym usłyszeć, jakie plany ma Ministerstwo Energii w tym zakresie? Chodzi mi konkretnie o biometan przeznaczony do wykorzystania w ciepłownictwie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Stanisław Lamezyk (KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, na transformację energetyczną, zarówno tę elektryczną, ale i ciepłownictwa, powinno się oczywiście patrzeć w sposób holistyczny. Podzielał stanowisko przedmówcy, że nie powinniśmy tracić energii, ale niestety bardzo dużo jej tracimy w ciągu roku, a jak wynika z posiadanych danych, będziemy jej tracić jeszcze więcej. Będzie tak dlatego m.in., że przygotowujemy obecnie ustawę o uwolnieniu mocy, a mówiąc precyzyjnie – przyłączy. Pan minister mówił o nowych taryfach, o nowych regulacjach, tylko szkoda, że nie rozpatrujemy łącznie przepisów dotyczących ciepłownictwa i tzw. ustawy energetycznej.

Proszę państwa, niewątpliwie trzeba zastanowić się także nad kwestią przyłączy, należy myśleć o elektronice oraz sieciowych terminalach dostępowych, o innowacjach w tym zakresie i jak w tym obszarze wykorzystać zaangażowanie mikro- i małych przedsiębiorstw. Dobre przykłady dają choćby Szwajcaria czy Niemcy. Niskie i średnie napięcia, a precyzyjnie mówiąc, wytworzony przez nie nadmiar energii, są przekierowane na produkcję ciepła. Zresztą w Polsce jest już tak samo. Na posiedzeniu zespołu pokazano nam prezentację z Opola, gdzie bardzo dobrze funkcjonują kotły elektrodowe. Uważam jednak za błąd, że one muszą mieć własne OZE, czyli nie mogą być podłączone jako „zielona energia” do krajowych sieci elektroenergetycznych. Jeśli kotły muszą mieć OZE, a my następnie włączamy OZE do systemu, to zagraża stabilności tego systemu. Moim zdaniem kotły elektrodowe powinny być włączane do systemu bezpośrednio. To bardzo poprawiłoby sytuację. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Widzę kolejne zgłoszenia. W takim razie proszę, po kolei, tylko najpierw poseł, a później przedstawiciele strony społecznej. Bardzo proszę.

Poseł Marek Wesoły (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, jeśli jest jakiś dokument, jakaś strategia, jakiś projekt, który gdzieś tam jest już omawiany, to byłoby dobrze, gdybyśmy jako posłowie też mogli się z tym dokumentem zapoznać, zanim taka strategia zacznie być realizowana. Uważam, że zamiast słuchania państwa ogólnych wypowiedzi na temat strategii, powinniśmy móc zapoznać się z jej szczegółami, czyli po prostu przeczytać sobie, co państwo planujecie.

Dlaczego o tym mówię? Ponieważ to jest naprawdę bardzo złożony problem. Zgadzam się z kolegą, że na sprawę trzeba patrzeć holistycznie, ale trzeba sobie także jasno odpowiedzieć na wyzwania i, w jakimś sensie, stanąć w prawdzie – umówmy się.

Na początku powiedział pan, że jesteśmy krajem posiadającym największą sieć ciepłowniczą w Europie. Panie ministrze, ja nie wiem, czy na świecie jest inna sieć zorganizowana, tak jak nasza, w znacznej mierze oparta na wykorzystaniu paliw kopalnych. I tu nie chodzi tylko o węgiel, ponieważ gaz jest również paliwem kopalnym. Nie należy zapominać, że obydwa rodzaje paliwa to paliwa kopalne, które emitują CO₂, i dlatego powinniśmy je traktować identycznie. Podam przykład. Powiedzmy, że mamy dużą polską aglomerację, powiedzmy Wrocław lub Kraków, i chcemy w ciepłownictwie na jej obszarze zamienić węgiel na energię elektryczną. Gdyby tak się stało, to jedno miasto zużywałoby 6% całej produkcji energii elektrycznej w Polsce. Proszę sobie przeliczyć, ile będziemy musieli wyprodukować tej energii, jeśli zechcemy odejść od węgla w innych polskich miastach? Z czego będziemy produkować potrzebną energię elektryczną? Z czego zaspokoimy masowy wzrost popytu na energię elektryczną?

Proszę państwa, mówię o tym dlatego, żebyśmy wszyscy realnie podchodzili do rozwiązywania problemów. Nie jest bowiem sztuką przeprowadzić transformację systemu w sposób, który będzie zgodny z przepisami Unii Europejskiej czy jakimiś innymi przepisami, a koszty tej transformacji obciążą odbiorców końcowych energii.

Pan minister dokładnie zdaje sobie sprawę z tego, jakie mamy problemy. Jeśli chodzi o produkcję ciepła systemowego, to już dziś jego cena dla odbiorcy końcowego w naszym kraju jest bardzo mocno wątpliwa. O tym się przecież już teraz głośno dyskutuje. Dlatego jestem bardzo ciekawy, co jest zapisane w państwa strategii? Na co w ciepłownictwie ma zostać zamienione 56% węgla? Na jakie inne źródło? W jaki sposób ma do tego dojść, jak technicznie chcemy to przeprowadzić, jeśli zrezygnujemy z paliwa kopalnego, którym jest węgiel, i z tych ciepłowni, dzięki którym mamy dzisiaj ciepło w domach, panie ministrze, mimo że temperatura na zewnątrz wynosi -20°?

W tym miejscu pozwolę sobie na małą dygresję. Nie wiem, czy państwo śledzicie, jak bardzo narzekają użytkownicy pomp ciepła, którzy nie są w stanie ogrzać swoich mieszkań tymi pompami. Ci, którzy mają inne, dodatkowe, alternatywne źródła energii po prostu z nich korzystają, ponieważ w naszych warunkach klimatycznych, przy takiej zimie, jaką mamy dzisiaj, pompy ciepła się nie sprawdzają.

Jestem bardzo ciekawy tej państwa strategii. Jak rozumiem, to jest dokument, który pokazuje kierunki, zawiera wyliczenia kosztów transformacji i oczywiście przede wszystkim uwzględnia kwestię bezpieczeństwa energetycznego, bezpieczeństwa ciepłowniczego Polaków. Jestem bardzo zainteresowany tym dokumentem i uważam, że skoro on przechodzi już przez kolejne gremia rządowe, to byłoby bardzo dobrze, gdyby mogli się z nim również zapoznać posłowie na posiedzeniu odpowiedniej komisji. Jak powiedziałem, ja chętnie zapoznam się z tym dokumentem.

Na tym dzisiaj skończę moją wypowiedź. Przyjmuję, że państwo pracujecie nad tym dokumentem, dlatego zależało mi na zwróceniu uwagi na kilka naprawdę niebagatelnych problemów, z którymi się mierzymy. Chciałem też oczywiście zgłosić chęć zapoznania się z opracowywaną przez państwa strategią. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Panie ministrze, czy na obecnym etapie prac nad tym dokumentem dopuszczacie państwo ewentualność zgłaszania do niego uwag przez osoby spoza resortu, na przykład przez posłów lub przedstawicieli strony społecznej?

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Jeżeli chodzi o Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu, to w tej chwili będzie on poddawany...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Pod konsultacje?

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

...pod obrady na posiedzeniach gremiów rządowych, takich jak Komitet Stały Rady Ministrów.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Czyli na razie ten dokument nie jest jawny, tak?

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Nie, panie przewodniczący. On jest dostępny na internetowej stronie ministerstwa. Natomiast o strategii mogę teraz tyle powiedzieć, że będzie ona komplementarna z Krajowym Planem na rzecz Energii i Klimatu.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Poprosimy o dostarczenie do sekretariatu Komisji tego, co jest dostępne. Rozumiem, że nie macie państwo tego dokumentu przy sobie.

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Jeśli chodzi o ciepłownictwo w KPEiK-u i to, o co pytał pan poseł, to myślę, że warto przytoczyć kilka...

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Przepraszam, ale są jeszcze zgłoszenia do zabrania głosu. Później oczywiście udzielię głosu panu ministrowi, natomiast teraz tylko krótko zapytałem, czy możemy otrzymać dokument, o którym pan mówił. Rozumiem, że jeszcze nie.

Pan poseł Wojciech Zubowski, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Jeśli chodzi o KPEiK, to oczywiście tak, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

W takim razie prosimy o dostarczenie go do sekretariatu Komisji. Proszę, panie pośle.

Poseł Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Panie ministrze, chciałbym wrócić do tematu, o którym na posiedzeniu Komisji rozmawialiśmy już w zasadzie półtora roku temu. Mam na myśli wrzesień roku 2024, wtedy także prowadziliśmy dyskusję dotyczącą ciepłownictwa i wyzwań z tym związanych.

Dlaczego do tego wracam? Ponieważ wtedy był zasygnalizowany pewien problem i chciałbym się dowiedzieć, jak ta sprawa wygląda obecnie. Chodzi o koszty funkcjonowania przedsiębiorstw, które zajmują się dostarczaniem ciepła. Wówczas, w 2024 r., zwracano uwagę na ich nierentowność i wskazywano m.in. kwestię wysokich kar nakładanych na te przedsiębiorstwa za nierozliczanie w terminie uprawnień do emisji. Ponieważ nie słyszałem, żeby w tym obszarze miała miejsce jakaś rewolucja, dlatego zakładałem, że problem nadal istnieje. Chciałbym usłyszeć, jaki jest aktualny stan wiedzy Ministerstwa Energii na ten temat? Czy sytuacja w tym zakresie wygląda dzisiaj lepiej, czy gorzej?

Jeżeli koszty uprawnień do emisji CO₂ rosną i będą dalej rosnąć, bo zgodnie z danymi przekazanymi przez Ministerstwa Klimatu i Środowiska, cytuję za stenogramem z posiedzenia Komisji, państwo spodziewacie się, że cena uprawnień może dojść do 300-350 euro za tonę. Jeżeli tak, to jak państwo widzicie funkcjonowanie przedsiębiorstw ciepłowniczych w najbliższym czasie? Nie pytam o perspektywę roku 2040, tylko o to, co nas może czekać w ciągu 2-3 lat. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń ze strony posłów, czas na wypowiedzi przedstawicieli strony społecznej. Bardzo proszę. Przypominam o przedstawianiu się, ponieważ wszystko jest nagrywane.

Prezes Stowarzyszenia Leśników i Właścicieli Lasów Stefan Traczyk:

Stefan Traczyk, Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów.

Proszę państwa, chciałbym powiedzieć o rzeczach oczywistych dla członków naszego Stowarzyszenia Leśników i Właścicieli Lasów, natomiast chyba nieoczywistych dla społeczeństwa, ponieważ na dzisiejszym posiedzeniu jeszcze nic na ten temat nie usłyszałem.

Szanowni państwo, trzeba sobie zdawać sprawę, że w Polsce mamy coraz więcej lasów. Na dziś ponad 9,4 mln hektarów to grunty leśne i ich cały czas przybywa. W ubiegłym roku przybyło

w Polsce 5 tys. hektarów lasów. To jest stały proces, powierzchnia lasów w Polsce ciągle rośnie. Od czasu II wojny światowej zwiększyła się o 1/3. W Europie sytuacja wygląda podobnie.

Przy opracowywaniu strategii energetycznej ważne jest to, że w Polsce oprócz tego, iż przybywa lasów powierzchniowo, to przybywa ich również pod względem masy drzewnej. Coraz więcej tej masy drzewnej odkłada się w naszym kraju, coraz więcej jest jej dostępnej. Według danych GUS zasobność lasów w Polsce to ponad 2,7 mld m³ drewna, z czego 0,5 mld m³ to zasobność lasów prywatnych. Ta zasobność zwiększa się co roku o kilka kolejnych milionów metrów sześciennych, pomimo że te lasy są w Polsce normalnie użytkowane.

W imieniu organizacji pozarządowej, którą reprezentuję, chciałbym zwrócić uwagę przedstawicielom ministerstwa oraz państwu posłom, że przy opracowywaniu strategii trzeba brać pod uwagę odnawialny i ekologiczny surowiec, jakim jest drewno. Drewno jako surowiec energetyczny jest bezcenne w przypadku takiej pogody, jaką teraz mamy za oknem. W Polsce są bowiem miejsca, w których pompy ciepła wysiadają, po prostu nie dają rady, i wtedy się okazuje, że ktoś, kto przezornie zamontował sobie kominiek, dzięki temu dziś nie marznie. Podobnie, można powiedzieć, wygląda sytuacja na Ukrainie, w świetle tego, co tam się dziś dzieje. Ludzie, którzy mają dostęp do drewna i zabezpieczyli sobie ten surowiec, mają większą możliwość przeżycia.

Dlatego w imieniu naszej organizacji bardzo proszę, żeby przy opracowaniu strategii brać pod uwagę odnawialny i ekologiczny surowiec energetyczny, jakim jest drewno. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję. Kolejny mówca, bardzo proszę.

Dyrektor ds. regulacji i public affairs Polskiej Izby Magazynowania Energii i Elektromobilności Maciej Drozd:

Dzień dobry państwu. Maciej Drozd, Polska Izba Magazynowania Energii.

Wysoka Komisjo, chciałbym zwrócić uwagę na rzeczy, które nam chyba trochę umykają. Chodzi mi o to, że zapominamy, jak bardzo istotne dla ciepłownictwa jest magazynowanie energii. W latach 2023-2024 ceny ciepła systemowego spadały wolniej niż ceny energii elektrycznej, głównie z powodu silnego uzależnienia miks energetycznego od węgla. Koszty dystrybucji energii elektrycznej dla ciepłowni i przemysłu nadal są wysokie, dobór taryf jest ograniczony, co tylko potwierdza rosnącą potrzebę lokalnej autogeneracji i magazynowania energii.

Jakie technologie i rozwiązania mamy dostępne, jeżeli chodzi o magazynowanie energii? Mamy magazyny ciepła krótkoterminowe, które współpracują z farmami wiatrowymi jako generacją i niwelują dobowe różnice cen i obciążeń, ale mamy też magazyny sezonowe, szczególnie ważne dla miejskich systemów ciepłowniczych. W tym przypadku mamy już pionierskie wdrożenia, na przykład na Siekierkach w Warszawie. One drastycznie obniżają jednostkowe koszty magazynowania, ponieważ są wielkoskalowe, czyli mamy niższy koszt zmagazynowanego dżuła, a jednocześnie dzięki nim możemy bilansować letnią produkcję PV z zimowym zapotrzebowaniem na ciepło.

Mamy też, szanowni państwo, magazyny wysokotemperaturowe i w tych technologiach znów pionierami są Finowie. Cegła, piach i solanki – w tych materiałach możemy magazynować ciepło wielkoskalowo i sezonowo. Tego typu magazyny są szczególnie niezbędne w przemyśle. Chciałbym, aby nam nie umykało, że ciepło jest potrzebne nie tylko dla miejskich systemów ciepłowniczych w celu ogrzewania mieszkań, nie tylko jest potrzebne w ciepłownictwie indywidualnym do ogrzewania domów, ale ciepła potrzebuje również przemysł. Tania energia z OZE jest dostępna i wszyscy znamy problem niedostosowania się profilu generacji i poboru, ale ciepłownictwo obecnie nie jest w stanie tego wykorzystać. Bez magazynów ciepłownictwo po prostu nie jest w stanie odebrać tej energii, dlatego tanie OZE omijają sektor ciepłownictwa, który de facto najbardziej teraz potrzebuje obniżki kosztów.

Proszę państwa, nasze postulaty to: włączenie magazynów energii elektrycznej, bateryjnych, jako elementu kwalifikowanego w programach dla ciepłownictwa; utworzenie szybkiej ścieżki dla projektów *Power-to-Heat* plus magazyny ciepła, plus magazyny energii elektrycznej, tak żeby ta instalacja była jak najbardziej elastyczna; uelastycznienie zasad dystrybucji energii dla ciepłowni, w tym możliwość rozliczeń godzinowych i realnego dostępu do kontraktów PPA; wsparcie raportu mapowania potencjału magazynów ciepła w Polsce – obecnie nie ma żadnej krajowej bazy danych, co spowalnia inwestorów, a także jednostki samorządu terytorialnego. Chcielibyśmy także, aby w *Strategii na rzecz ciepłownictwa* zostało ujęte co najmniej od 3 do 5 GW

mocy *Power-to-Heat* w ciepłownictwie do 2030 r. i co najmniej 10-15 TWh pojemności magazynów ciepła.

Magazyny i elektryfikacja ciepłownictwa to naszym zdaniem konieczność i najszybsza droga do obniżenia rachunków za ciepło oraz poprawy bezpieczeństwa energetycznego, a przede wszystkim realna dekarbonizacja przemysłu, ponieważ przemysł energochłonny potrzebuje ciepła, a magazyny energii elektrycznej plus magazyny ciepła, zasilane energią z OZE, będą pozwalały dekarbonizować polski przemysł, który dzięki temu będzie mógł obniżyć ślad węglowy.

Szanowni państwo, PIME deklaruje w tym zakresie chęć współpracy zarówno z posłami, jak i z przedstawicielami innych organizacji oraz z ministerstwem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję. Pan z końca sali, bardzo proszę.

Ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Włodzimierz Ehrenhalt:

Włodzimierz Ehrenhalt, Stowarzyszenie Energii Odnawialnej oraz Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

Panie ministrze, czy państwo szacowaliście, jaki byłby koszt ciepła przy elektryfikacji tego sektora i w jakich obszarach byłby on najbardziej wydajny? Chodzi mi o to, czy tylko w jednorodnym budownictwie, czy także w systemie i ile by to kosztowało, gdyby zastosować takie rozwiązanie w większym mieście? Może akurat nie w takim jak Kraków, skąd pochodzę, ale w trochę mniejszym. Czy państwo to szacowaliście, skoro piszecie strategię dla całego ciepłownictwa? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dobrze byłoby chyba nie tylko oszacować koszty, ale również ilość energii, jaka będzie potrzebna. To pokaże, czy jesteśmy w stanie wybudować takie instalacje.

Kolejny mówca, bardzo proszę.

Prezes zarządu Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie Jacek Szymczak:

Dzień dobry, Jacek Szymczak, Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przede wszystkim bardzo dziękuję Wysokiej Komisji za to, że zajmuje się sektorem ciepłownictwa systemowego. Jak powiedział pan minister, mamy szczęście, że sektor w Polsce jest jednym z najlepiej rozwiniętych w całej Unii Europejskiej i możemy z tego korzystać także w takim kontekście, o jakim była dziś mowa, czyli chociażby poprzez wykorzystanie technologii i *sector couplingu*.

Bardzo nas cieszy, mówię to w imieniu naszej organizacji, takie systemowe podejście do naszej branży – mamy bowiem KPEiK, który podlega teraz ocenie i konsultacjom, oraz usłyszeliśmy, że w 2026 r., po raz pierwszy w historii, zostanie opracowana strategia dla sektora ciepłownictwa systemowego. To jest bardzo ważny dokument, proszę państwa, ponieważ bez tej strategii trudno będzie sobie wyobrazić kompleksową transformację całego sektora.

Kolejnym krokiem, na to liczymy, o to prosimy i deklarujemy chęć współpracy, będzie przygotowanie w 2026 r. konkretnych rozwiązań legislacyjnych, spójnych z KPEiK i ze strategią. Pierwsze projekty już są: UDER92 i UC84. Projekt UDER92 odnosi się do wspomnianej elektryfikacji, również w kontekście *sector couplingu*, gdzie już zostały pokazane kierunki racjonalnego wykorzystania kotła elektrycznego. Prosimy o uzupełnienie tej kwestii o pompy ciepła, żeby móc korzystać z tych technologii, kiedy cena energii elektrycznej jest najniższa. Wtedy ograniczamy redysponowanie źródeł OZE i zwiększamy elastyczność systemu elektroenergetycznego, zwiększając również bezpieczeństwo energetyczne kraju. To jest właściwy kierunek i my go oczywiście wspieramy.

Rozumiemy, że to jest dopiero pierwszy krok i że można jeszcze bardziej rozwinąć tego typu rozwiązania, na przykład opierając się o kompas energetyczny PSE, co pozwoli w jeszcze większym stopniu ograniczać redysponowanie odnawialnych źródeł, co oczywiście jest bardzo korzystne z punktu widzenia naszych odbiorców, bo wtedy mamy szansę i możliwość produkować najtańsze ciepło przy wykorzystaniu kotła elektrycznego czy elektrodowego, czy oporowego, jak również pomp ciepła.

Kolejna bardzo istotna rzecz – ona się już dzisiaj pojawiała w związku z *sector couplingiem* – to kwestia możliwości współpracy międzysektorowej. W naszej ocenie to jest, jak najbardziej, właściwy kierunek.

Kolejna rzecz, która też już była podnoszona i która, o czym wspomniał pan minister, będzie przedmiotem strategii, za co dziękujemy ministerstwu, to zajęcie się w sposób kompleksowy – wreszcie – modelem regulacji dla ciepłownictwa. Obecny model, naturalnie z określonymi korektami, funkcjonuje już 27 lat. Bez zasadniczej zmiany, bez otworzenia się na nowe technologie, praktycznie nie będziemy mogli przyspieszyć ani w obszarze *sector coupling*, ani jeśli chodzi o racjonalne wykorzystanie wszystkich dostępnych technologii, które są prawnie dopuszczone oraz – co ważne – właściwe lokalnie. Dużym plusem jest to, że KPEiK w najnowszej wersji pokazuje zarówno konieczność, jak i możliwość wykorzystywania tych technologii. Na przykład zwiększono udział biomasy, również leśnej, i to jest m.in. odpowiedź na postulaty, które tutaj dzisiaj przedstawiał jeden z moich przedmówców. Dzisiaj w ciepłownictwie systemowym w przypadku 15% OZE, aż 95% stanowi biomasa, z czego 90% to jest biomasa leśna. W związku z tym racjonalne dalsze wykorzystywanie biomasy jest jak najbardziej wskazane.

Kolejną rzeczą, która została podkreślona w KPEiK i mamy nadzieję, że znajdzie się również w strategii, jest kwestia racjonalnego wykorzystania gazu ziemnego jako paliwa przejściowego. Przy takim potencjale kogeneracyjnym i wykorzystaniu gazu na poziomie 14-15% w strukturze paliw, nie możemy sobie pozwolić na rezygnację z gazu ziemnego. Dlaczego? Dlatego, że wykorzystanie ziemnego biogazu, a więc infrastruktury gazowej, pozwoli na racjonalne wykorzystanie biometanu. Mamy dużo biogazowni, natomiast wyzwaniem jest budowa biometanowni, czyli oczyszczania biogazu na tyle, aby mieć ten „zielony gaz”, który może być zatłaczany do sieci gazowniczych. Dzięki temu, że następuje „zazielenienie” gazu, następuje również „zazielenienie” ciepłownictwa systemowego.

Jeżeli chodzi o wykorzystanie odpadów komunalnych w ciepłownictwie, to w Polsce powstaje rocznie ok. 15 mln ton odpadów komunalnych i ta liczba będzie rosła, albowiem wraz ze wzrostem zamożności w każdym społeczeństwie wzrasta liczba produkowanych odpadów komunalnych. Proszę państwa, ok. 2,5 mln ton odpadów komunalnych w skali roku nadaje się do wykorzystania energetycznego, pomijając oczywiście recykling. Gdybyśmy wykorzystali cały ten potencjał, a on nie jest wykorzystywany, wówczas byłibyśmy w stanie zrezygnować z 10% węgla, który wykorzystujemy dzisiaj w ciepłownictwie. Zobaczcie państwo – mamy olbrzymi potencjał, jeżeli chodzi o elektryfikację: rozwój gazu ziemnego wraz z biogazem i z biometanem, energetyczne wykorzystanie odpadów komunalnych oraz wykorzystanie ciepła odpadowego. Dzisiaj serwerownie są budowane z tak olbrzymimi mocami, że można wykorzystywać od kilku do nawet kilkudziesięciu megawatów jako ciepło odpadowe. Żeby jednak to wszystko skoordynować, potrzebne jest spełnienie kilku warunków.

Po pierwsze, jak już wspomniałem, zmiana modelu regulacji. Po drugie, musimy mieć zapewnione efektywne źródła finansowania i myślę tutaj o wsparciu również środkami publicznymi. Bardzo pozytywne jest to, w tym miejscu odwołam się do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, że powstał program pilotażowy w zakresie budowy magazynów ciepła, i to zarówno magazynów dobowych, jak i magazynów sezonowych. Jesteśmy teraz na etapie uzgadniania wszystkich szczegółów, żeby jak najbardziej uelastyczyć możliwość korzystania ze wsparcia w przypadku magazynów tego typu. Inwestycje, szczególnie w magazyny sezonowe, są bardzo kapitałochłonne.

Następna bardzo ważna rzecz, która gdzieś umyka, a którą trzeba mocno podkreślić. Proszę państwa, jeżeli chcemy wykorzystać w pełni potencjał ciepłownictwa systemowego, a chyba wszyscy, jak tutaj siedzimy, zgadzamy się, że należy ten potencjał wykorzystać, to w takim razie trzeba przeciwdziałać kanibalizacji środków publicznych. Co mam na myśli? Chodzi mi o pewną tendencję, która rysuje się już co najmniej od półtora roku. Na rynku pojawiają się podmioty, które docierają bezpośrednio do zarządców dużych zasobów mieszkaniowych – spółdzielni mieszkaniowych i dużych wspólnot – i oferują im na przykład rozwiązania w oparciu o pompy ciepła. Skutek jest taki, że odbiorcy deklarują lub wręcz chcą odłączyć się od ciepła systemowego. Więcej – oni chcą odłączyć się od systemów, które spełniają warunek efektywnego systemu ciepłowniczego. W krajach skandynawskich, na przykład w Danii, jest to niemożliwe. Skoro przyjeśliśmy, że ciepło systemowe zapewnia w sposób optymalny nie tylko dostawę ciepła, ale również stabilizuje sektor elektroenergetyczny poprzez rozwój tzw. elektryfikacji, czyli kotły elektrodowe i pompy ciepła, to z prawnego punktu widzenia nieracjonalne jest dopuszczenie możliwości odłączania się tego typu odbiorców od systemów, które już poniosły duże nakłady, również w oparciu o środki publiczne, i osiągnęły status efektywnego systemu ciepłowniczego.

Proszę państwa – kwestia uprawnień do emisji CO₂. Jest kilka firm, które w ciągu kilku lat miały kłopoty z umorzeniem tych uprawnień, faktycznie jest to duże wyzwanie. Większość firm

jednak rzeczywiście wykupiła te uprawnienia. Myślę, że w tym przypadku dopracowania wymaga kwestia kar, tzn. czy trzeba je nakładać, czy może lepiej je prolongować tym, którzy się nie wywiązali, ale prawdziwym rozwiązaniem problemu jest dążenie do tego, żeby na poziomie unijnym móc rozszerzyć pozytywną zmianę, która dokonała się ok. 1,5-2 lata temu na poziomie dyrektywy o ETS, o której wspomniał również pan minister. Cieszy nas, że będziemy mogli tę zmianę wykorzystać w 2026 r., a ta zmiana polega na tym, że jeśli przygotujemy odpowiednie programy inwestycyjne, to będziemy mogli ekwiwalent 30% uprawnień do emisji przeznaczyć jako wkład własny w realizację inwestycji i nie musimy wtedy kupować tych uprawnień. Powiększenie tych 30% byłoby całkowicie uzasadnione i w pełni racjonalne.

I jeszcze jedna ważna kwestia. Proszę państwa, ciepłownictwo systemowe jest sektorem interdyscyplinarnym, ale zawsze, mimo tego potencjału, ma wymiar lokalny, co oznacza, że współpracujemy z lokalnym samorządem i poszczególnymi gminami. Planowanie energetyczne, które dzisiaj jest obowiązkiem, czyli zadaniem własnym gminy, zrealizowane jest przez gminy w oparciu o prawo energetyczne dopiero na poziomie ok. 50%, natomiast w związku z dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej niedługo przyjdzie nowy obowiązek planowania w zakresie ciepła dla wszystkich gmin, które liczą sobie więcej niż 45 tys. mieszkańców. Bardzo ważne jest przygotowanie merytoryczno-legislacyjne do tego planowania w postaci przygotowania odpowiednich wytycznych dla gmin, ale równie ważne jest zapewnienie możliwości współfinansowania realizacji tych planów na poziomie samorządu terytorialnego. W przeciwnym razie należy liczyć się z ryzykiem, że gminy będą szukały rozwiązań nie tyle najlepszych, eksperckich, które wymagają poniesienia określonych nakładów, co zaczną po prostu szukać najtańszych wykonawców, co będzie szkodą dla całego sektora.

I jeszcze jedna uwaga, już naprawdę na koniec. Ta kwestia jest również bardzo istotna, Ministerstwo Energii w tej chwili nad nią intensywnie pracuje. Chodzi o zmiany w rozporządzeniu GBER, czyli w rozporządzeniu o wyłączeniach blokowych, które na poziomie prac unijnych pozwala korzystać ze środków publicznych. Prace dotyczą podwyższenia progu dotacyjnego z 30-40% do 50-60% i to jest bardzo pozytywna zmiana. Współpracujemy również nad tym, kwestia też była dzisiaj poruszona, żeby ciepło ze spalarni odpadów komunalnych mogło być kwalifikowane jako ciepło odpadowe, bo to będzie nam budowało status efektywnego systemu ciepłowniczego. To jest jak najbardziej możliwe, gdyż tego typu rozwiązania, w oparciu o różne rozwiązania legislacyjne, funkcjonują już w Niemczech, w Austrii i we Francji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję bardzo, ale następnych mówców proszę jednak o nieco krótsze wystąpienia. Pan mówił bardzo merytorycznie i ciekawie, dlatego nie przerywałem.

Następny mówca – pani? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Energii i Gospodarki Obiegu Zamkniętego Konfederacji Lewiatan Paulina Grądzik:

Dzień dobry, Paulina Grądzik, Konfederacja Lewiatan. Bardzo dziękuję za udzielenie głosu.

Zacznę od podziękowań dla Ministerstwa Energii za to, że pracujecie państwo nad opracowaniem scenariusza dla polskiego ciepłownictwa. Ta strategia jest bardzo potrzebna. Bardzo nam brakuje jednego scenariusza rozwoju ciepłownictwa i to od wielu lat. Cieszymy się, że założenia, które zostały wpisane do Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, zostały zweryfikowane i zmienione. Mamy nadzieję, że prace nad strategią będą posuwały się do przodu i jak najszybciej uda się państwu zakończyć procedowanie nad tym dokumentem, a jego ostateczna treść będzie naprawdę optymalna z punktu widzenia wszystkich zainteresowanych stron oraz wszystkich technologii, które zostaną w nim opisane.

Popieramy oczywiście postulaty pana prezesa Szymczaka, które zostały przed chwilą przedstawione, nie chciałbym ich powtarzać, dlatego ograniczę się do wskazania tylko dwóch kwestii, które są dla nas kluczowe i zależy mi, aby one wybrzmiały na tym posiedzeniu. Postulatów mamy naturalnie o wiele więcej, natomiast te dwa są najważniejsze z naszego punktu widzenia.

Po pierwsze – racjonalne podejście do biomasy. Zrównoważona biomasa, zarówno leśna, jak i agro, musi zostać uznana za istotne paliwo odnawialne w miksie technologii. Ten miks jest dla nas kluczowy i zależy nam, aby był jak najbardziej optymalny, ale żeby równocześnie biomasa zajmowała w nim odpowiednie miejsce, ponieważ nie jest to źródło zależne od pogody i może dostarczać ciepło dostosowane do istniejących sieci wysokotemperaturowych bez żadnych dodatkowych nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę przesyłową.

Druga kwestia, którą chciałabym podkreślić, to potrzeba dedykowanych programów wsparcia. Konieczne jest wsparcie finansowe dla różnych scenariuszy dekarbonizacji ciepłownictwa systemowego z rozszerzonym katalogiem technologii i źródeł wytwarzania ciepła. Dzięki temu będzie można zwiększyć efektywność energetyczną systemu ciepłowniczego. Katalog technologii musi zostać rozszerzony o kotły elektryczne, instalacje biomasowe i magazyny ciepła. Zagwarantowanie dofinansowania dla dekarbonizacji przełoży się także na ceny ciepła, które będą akceptowalne społecznie, więc to jest oczywiście także bardzo ważne.

Jeżeli chodzi o nasze pozostałe postulaty, to jak powiedziałam, w pełni popieramy propozycje IGCP, ale jako Konfederacja Lewiatan pracujemy oczywiście nad swoją listą postulatów, którą naturalnie prześlemy do Ministerstwa Energii oraz do Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Z niecierpliwością czekamy na konsultacje w sprawie *Strategii dla ciepłownictwa*, którą państwo przygotowujecie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Dziękuję. Proszę, następny mówca.

Prezes zarządu Fortum Power and Heat Polska sp. z o.o. Piotr Górnik:

Dziękuję za zaproszenie i udzielenie głosu. Piotr Górnik, Fortum Power and Heat Polska.

Proszę państwa, nasza firma pochodzi z Finlandii, ale działa w krajach nordyckich. Bardzo mnie cieszy, że dzisiaj wielokrotnie kraje nordyckie były przywoływane jako pewien model. Fortum, jeżeli chodzi o wielkość, jest porównywalny z największymi polskimi firmami energetycznymi. Wyróżnia nas to, że jesteśmy jedną z „najczystszych” firm produkujących energię. Oczywiście częściowo jest to związane z warunkami, które panują w krajach nordyckich. Połowa energii elektrycznej produkowanej przez Fortum pochodzi z elektrowni wodnych, a prawie druga połowa z elektrowni jądrowych. Niewielka ilość to nadal węgiel. Niestety ten węgiel jest jeszcze ciągle z nami. W niedużej części wykorzystujemy także odpady.

W Polsce jesteśmy obecni od ponad 20 lat, zarówno po stronie wytwarzania, jak i po stronie dystrybucji ciepła. Funkcjonujemy w średnich i w dużych miastach, zbudowaliśmy dwie elektrociepłownie, całkowicie nowe, w Częstochowie i w Zabrze, które funkcjonują w miksach paliwowych, o których dzisiaj już tutaj mówiliśmy.

Proszę państwa, dlaczego kraje nordyckie mogłyby być przykładem dla naszego modelu transformacji? Chociażby dlatego, że w wielu państwa głoszono się kwestia planowania miejskiego, które w krajach nordyckich jest bardzo silnie rozwinięte i właśnie ono umożliwia efektywne skoordynowanie inwestycji. W krajach nordyckich obserwujemy także bardzo wysoki poziom wykorzystania sieci ciepłowniczych, co poniekąd wiąże się z panującym tam klimatem. Ale być może ważniejsza jest kwestia holistycznego podejścia, na którą zwracali uwagę zarówno państwo posłowie, jak i eksperci. Holistyczne podejście i jasno określone cele dekarbonizacyjne polityki cenowej oraz regulacje dotyczące emisji – to wszystko można zaczerpnąć z doświadczeń i praktyki krajów nordyckich. Z pewnością natomiast nie uda się skopiować w Polsce warunków klimatycznych, które panują w Skandynawii. Możemy mieć także problem z brakiem porównywalnego planowania miejskiego. W krajach nordyckich jest ono znacznie bardziej rozwinięte. Natomiast niewątpliwie lekcją dla Polski mogą stanowić jasne regulacje, rozwój integracji sektorowej, modernizacja sieci, magazynowanie energii, dywersyfikacja miksu.

Ciepłownictwo jest oczywiście lokalne, ale ono wymaga zrównoważonego i elastycznego systemu elektroenergetycznego, również dlatego, żeby zapewnić stabilność i przewidywalność oraz żeby wykorzystać w największym możliwym procencie wyprodukowaną odnawialną energię elektryczną, która może być również, w różnych układach, bardzo dużym motorem dla rozwoju ekonomii, dla rozwoju przemysłu.

Proszę państwa, Fortum wypracowało swoją wizję integracji sektorów do roku 2035, aczkolwiek ostatnią elektrownię węglową w Finlandii wyłączyło w 2024 r., a posiadane elektrownie gazowe wyłączy zapewne przed rokiem 2030. Według nas kotły elektryczne i magazyny ciepła to jest jednak coś, co może stanowić tylko o elastyczności krótkoterminowej. One ani nie rozwiążą problemu nadprodukcji źródeł energii elektrycznej zależnych od pogody, ani nie jest w stanie samodzielnie zapewnić dekarbonizacji ciepłownictwa. W takim razie jakie widzimy rozwiązanie? W podstawie to będzie wykorzystanie ciepła odpadowego i tutaj wchodzimy oczywiście w elektryfikację, ale z wykorzystaniem pomp ciepła, natomiast uzupełnieniem poza tą podstawą jest skojarzone wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła. Ta koncepcja pojawiała się i pojawia zarówno w gronach eksperckich, jak i dzisiaj podczas naszego spotkania. To połączone wytwarzanie

energii elektrycznej i ciepła w warunkach skandynawskich ma być oparte o już zdekarbonizowane paliwa, czyli tzw. e-paliwa, tj. amoniak, wodór czy metan. To ma być oczywiście połączone z magazynowaniem i pokrywać zarówno zapotrzebowania szczytowe, jak i zapotrzebowania, powiedzmy, w drugiej kolejności, poza ciepłem odpadowym.

Wydaje mi się, że mamy także kilka wspólnych hipotez. Zgadza się co do biomasy. Chociaż zwiększa się konkurencja w pozyskiwaniu biomasy, to jednak w polskim społeczeństwie widzimy nieco mniejszą akceptację niż to było ileś lat temu, natomiast wykorzystanie biomasy zarówno w ciepłownictwie systemowym, jak i w ogrzewnictwie ma już swoje miejsce i bardzo się cieszymy z tego, że w nowym Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu biomasa znalazła swoje odzwierciedlenie. Niewątpliwie potrzebne są także odpowiednie zachęty dla nowych mocy wytwórczych, bo one same nie powstaną, jak i zachęty do wykorzystania ciepła odpadowego w wytwarzaniu ciepła.

Na nasze potrzeby w Polsce wypracowaliśmy model transformacji, który teraz realizujemy. Nazwaliśmy go „3D”, czyli dywersyfikacja, zdekarbonizacja i digitalizacja. We wszystkich tych obszarach prowadzimy intensywne działania, a nasz cel to odejście od spalania węgla do 2027 r. Duże projekty są właśnie realizowane. Realizowaliśmy i już zrealizowaliśmy częściowo projekty elektryfikacyjne, natomiast tu oczywiście kluczową rolę odgrywają ceny. W materiałach znajdziecie państwo twarde dane. Ceny w Polsce w 2024 r. to ok. 37 amerykańskich centów za kilowatogodzinę, podczas kiedy w Norwegii ta cena to ok. 10 centów za kilowatogodzinę. Naprawdę musimy doprowadzić do obniżenia cen, zwiększenia dostępności tej odnawialnej energii elektrycznej, żeby następnie faktycznie przejść do zdekarbonizacji poprzez elektryfikację. To jest ostateczny i optymalny model, który powinien zostać zaimplementowany w procesie docelowej transformacji ciepłownictwa.

Kolejna rzecz to jasne procedury administracyjne. O tym było już mówione, ale trzeba to jeszcze podkreślić. Jeżeli 2-3 lata są potrzebne na otrzymanie decyzji budowlanej, tyle trwają administracyjne procedury, to niestety transformacja będzie się opóźniała. Potrzebujemy bardziej elastycznych regulacji i jasnych zasad. Obecnie obowiązujące wymagają zmiany. Jeżeli chcemy elektryfikować ciepłownictwo, w którym cena zmienia się co 15 minut, a my ustalamy naszą cenę raz na rok, to naprawdę trudno będzie połączyć jedno z drugim.

Oczywiście, ten wątek też już się pojawił we wcześniejszych głosach, transformacja ciepłownictwa jest kosztowna w każdym kraju, nie tylko w Polsce. Dlatego bezwzględnie konieczne jest ukurowane finansowanie tego procesu.

Jednak moim zdaniem najważniejszą rzeczą jest posiadanie przez rząd spójnej i długoterminowej strategii, która zagwarantuje, a przynajmniej przybliży gwarancję stabilności i zmniejszy ryzyko inwestycyjne. Patrząc z tego punktu widzenia, Strategia dla ciepłownictwa, która zostanie opublikowana po raz pierwszy, jest oczekiwana z dużymi nadziejami.

Proszę państwa, wspominałem wcześniej, że zrealizowaliśmy w Polsce dwie duże elektrociepłownie. W sumie zainwestowaliśmy ok. 1,5 mld euro. Te całkiem nowe elektrociepłownie są dzisiaj modernizowane. W Częstochowie w stu procentach przechodzimy na biomasę. Nasze obydwie elektrociepłownie mają po ok. 200 MW, a więc to nie są małe instalacje. To są systemy średniej wielkości i one zostaną zdekarbonizowane do 2027 r. Przygotowujemy zainstalowanie kotłów elektrodowych i akumulatorów, łącznie z akumulatorami ciepła, z przeznaczeniem do użycia w okresie szczytowego zapotrzebowania. Trzeba jednak otwarcie powiedzieć, że te projekty wymagają wsparcia, żeby były całkowicie „bankowalne”.

W 2024 r., w związku z wejściem naszej firmy w wykorzystanie ciepła odpadowego, oddaliśmy do eksploatacji we Wrocławiu największą polską pompę ciepła, 12,5 MW, która wykorzystuje ścieki surowe. Ścieki surowe to dosyć trudne medium, jeśli chodzi o odzyskanie zawartej w nich energii. Znacznie prościej i łatwiej jest wykorzystać energię zawartą w ściekach oczyszczonych, ale lokalne uwarunkowania sprawiły, że nie mogliśmy wykorzystać ścieków oczyszczonych, dlatego zainstalowaliśmy pompę ciepła na ściekach surowych. Rozwiązanie zastosowane we Wrocławiu składa się z dwóch członów: w pierwszym ścieki są podczyszczane, natomiast w drugim wykorzystujemy energię zawartą w tych ściekach.

Szanowni państwo, kończąc chcę powiedzieć, że z naszego punktu widzenia zdekarbonizacja to nie jest tylko cel korporacyjny związany z ograniczaniem emisji. Transformacja systemu ciepłownictwa oparta na zdekarbonizacji zapewni natomiast naszym klientom akceptowalne ceny ciepła w długim okresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo panu dziękuję. Ponieważ nie widzę więcej zgłoszeń z sali, proszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi i odniesienie się do poruszonych tematów.

Oczywiście ewidentną przeszkodą dla ciepłownictwa jest przejście na prąd. Tutaj niezwykle istotna będzie zarówno cena, w dyskusji padały pytania, ile to będzie kosztowało, jak również trzeba sobie odpowiedzieć na pytanie, z czego wyprodukujemy energię potrzebną do jej przetworzenia w ciepło oraz czy wyprodukujemy wystarczającą ilość takiej energii. Zwracam uwagę, że w dyskusji nie pojawił się w ogóle wątek tzw. inteligentnych liczników, które mogłyby odbierać energię, kiedy mamy jej dużo w sieci, dzięki czemu nie tracilibyśmy nadwyżek energii i moglibyśmy ją magazynować. Takie pomysły też już krążą, natomiast one nie pojawiły się w trakcie naszej dyskusji, stąd to małe uzupełnienie.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Wysoka Komisjo, najpierw chciałbym odnieść się do wypowiedzi pana prezesa Szymczaka, który właściwie odpowiedział na większość zadanych przez państwa pytań. Sam pewnych kwestii nie ująłbym lepiej.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

To może trzeba zmienić ministra?

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Może faktycznie jest to jakiś pomysł.

Natomiast jeśli chodzi o wypowiedź prezesa Szymczaka, to oczywiście popieramy zgłoszone przez niego postulaty, zresztą współpracujemy z IGCP na co dzień i wydaje mi się, że to co wybrzmiało w trakcie dyskusji, jest również efektem naszych spotkań w zespole oraz kontaktów roboczych. Popieramy te propozycje, tym bardziej że wypowiedź pana prezesa idealnie oddawała to, co planujemy zrobić w najbliższym czasie.

Jeżeli chodzi o głosy panów posłów i pytania dotyczące naszych planów w kontekście ustaw deregulacyjnych, choćby wspomnianego już UDER92, to mogę powiedzieć tylko tyle, że w przygotowanej regulacji zostaną uwzględnione postulaty, które panowie dziś przedstawialiście. Planujemy m.in. liberalizację sposobu rozliczeń ciepła wykorzystywanego na potrzeby przemysłu poprzez zwolnienie z obowiązku zatwierdzenia taryf na ciepło przez prezesa URE oraz uproszczenie wymogów koncesyjnych dla ciepła dostarczanego wyłącznie na potrzeby przemysłowe.

Nad przygotowaniem Strategii transformacji ciepłownictwa będziemy oczywiście z państwem współpracować. To jest również pójsię za głosem Konfederacji Lewiatan i realizacja ich postulatów, które moim zdaniem są trafne.

Wiele kwestii, które państwa interesowały, jest już opisanych w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu, dlatego odsyłam do tego dokumentu. W KPEiK-u są nie tylko wymienione cele, których realizacja przed nami, ale także mamy podkreśloną różnorodność technologiczną w ciepłownictwie systemowym, to *a propos* pytań dotyczących pomp ciepła, kotłów elektrycznych sprężonych z magazynami ciepła, ale także dotyczących wykorzystania wspomnianego ciepła odpadowego i geotermii. Widzimy także miejsce dla biomasy, o której niektórzy z państwa również wspominali. Biomasa będzie stanowić paliwo w okresie przejściowym. Podkreślamy, że zwłaszcza w mniejszych ciepłowniach i w regionach o dużej zasobności biomasy będzie to racjonalne rozwiązanie. KPEiK uwzględnia także kwestię gazu. Można powiedzieć, że w zasadzie wszystkie źródła, o które państwo pytaliście, są ujęte w tym dokumencie, ponieważ zdajemy sobie sprawę, że transformacja potrwa jeszcze jakiś czas. Dlatego widzimy miejsce jest zarówno dla pomp ciepła, dla kotłów, biogazu, ciepła odpadowego, ale również dla paliwa jądrowego po 2035 r., co bardzo wyraźnie podkreślamy.

Jeśli chodzi o węgiel, to oczywiście w konkretnych scenariuszach: WAM i WEM, kwestia wykorzystania tego węgla wygląda nieco inaczej. Jeden scenariusz przewiduje dla węgla miejsce w systemie na dłużej, drugi scenariusz na trochę krócej. W każdym przypadku staniemy jednak przed konkretnymi wyzwaniem.

W kwestii dotyczącej ETS-u, jeśli pan przewodniczący pozwoli, poproszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Klimatu i Środowiska, ponieważ ETS znajduje się *de facto* w kompetencjach tamtego resortu.

My oczywiście nadal jesteśmy do państwa dyspozycji, prześlemy naturalnie dokumenty, o które pan przewodniczący prosił. Przed nami praca nad ważnymi projektami: wspomnianym UDER92, Strategią transformacji ciepłownictwa i KPEiK-iem, nad którym wciąż jeszcze procedujemy w ramach rządu. W pierwszym kwartale będą uruchamiane programy dotacyjne NFOSiGW. Zdaje się, że w najbliższym czasie będą to programy dotyczące magazynów ciepła, ale o szczegółach z pewnością powie państwu więcej przedstawiciel Ministerstwa Klimatu.

Szanowni państwo, jestem przekonany że wspólnie, w ramach dialogu i współpracy, przygotujemy takie najlepsze rozwiązania dla ciepłownictwa systemowego i indywidualnego, które pozwolą w przyszłości na obniżenie nie tylko cen ciepła, ale również energii elektrycznej.

Gdyby dwa zdania mógł jeszcze powiedzieć przedstawiciel Ministerstwa Klimatu i Środowiska, byłbym zobowiązany. Z mojej strony to wszystko, dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Oczywiście, ale wcześniej zapytam, czy są może jakieś pytania lub wypowiedzi uzupełniające? Widzę, że zgłasza się pan poseł, kolejny pan poseł oraz przedstawiciel strony społecznej. Bardzo proszę.

Poseł Stanisław Lamczyk (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Odnośnie do obaw, skąd będzie pochodzić energia elektryczna, chciałbym wyjaśnić panu, który się o to martwił, że dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w 2023 r. ograniczenia w przypadku OZE wynosiły 40 GW, w 2024 r. to było już 700 GW, a w 2025 r. 1,5 TWh. To jest bardzo dużo i tendencja jest jeszcze rosnąca.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Tyle się właśnie marnuje.

Poseł Stanisław Lamczyk (KO):

Tyle się faktycznie marnuje i bardzo ważną rzeczą jest opanowanie tego zjawiska. Jeśli to się uda, wówczas kotły elektrodowe będą mogły działać.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Pan poseł Małecki, bardzo proszę.

Poseł Maciej Małecki (PiS):

Bardzo przepraszam, że dotarłem na posiedzenie w jego trakcie, ale równolegle w tym samym budynku trwało posiedzenie Komisji Gospodarki, na którym musiałem być obecny.

Proszę państwa, chciałbym dopytać o temat ETS-u. Moim zdaniem ETS2 powinniśmy potraktować tak, jak traktują go Czesi, którzy zdecydowali, że nie będą wdrażać tego unijnego szaleństwa, które, jeśli wejdzie w życie, uderzy we właścicieli domów i bloków jak potężne tornado. Będzie trzeba płacić za używanie ciepłej wody, za tankowanie samochodu, za ogrzewanie domu itd.

Komisja Europejska mówi o przesunięciu ETS-u na 2028 r., tylko że to nie ma żadnego znaczenia, nie niesie żadnej ulgi. Proszę w związku z tym powiedzieć, na jaki scenariusz jest przygotowany nasz rząd? Jakie działania są przewidziane tu i teraz? Jak jesteście przygotowani do ETS-u? Inaczej mówiąc, jak wygląda krajowy plan osłonowy na wariant startu ETS-u przy wysokich cenach uprawnień?

Od razu zadam także pytanie dotyczące uprawnień. Jaka cenę uprawnień ETS2 przyjmiecie do analiz – 45 euro, 60 euro czy może 90 euro za tonę CO₂? Jaki to daje wzrost kosztów ogrzewania w cieple sieciowym, w domach z gazem i w domach ogrzewanych na węgiel? Proszę o przedstawienie oceny skutków dla trzech przypadków: mieszkanie w bloku, dom na gaz, dom na węgiel, oraz o wskazanie, na jakim poziomie uruchomicie państwo dodatkowe osłony dla obywateli? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo dziękuję. Teraz przedstawiciele strony społecznej, proszę bardzo.

Dyrektor ds. regulacji i public affairs Polskiej Izby Magazynowania Energii i Elektromobilności Maciej Drozd :

Ponownie Maciej Drozd, Polska Izba Magazynowanie Energii.

Panie ministrze, kiedy będzie gotowy KPEiK? Kiedy zostanie zatwierdzony i przesłany do Komisji Europejskiej? Kiedy to będzie dokument, na który będziemy mogli powoływać się oficjalnie, opracowując inne strategie lub w ogóle przy okazji jakichś innych prac?

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Teraz kolejny mówca, a później pan minister odpowie na pytania.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska Marcin Janiak:

Panie przewodniczący, chciałem zabrać głos właśnie z upoważnienia pana ministra.

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Na pytania dotyczące ETS-u odpowie przedstawiciel Ministerstwa Klimatu.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Rozumiem, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich MKiŚ Marcin Janiak:

Dzień dobry państwu, Marcin Janiak, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Uzupełniając wypowiedź pana ministra w zakresie dotyczącym finansowania, chcę podkreślić, że obszar, o którym dzisiaj dyskutujemy, czyli ciepłownictwo, jest oczywiście priorytetem, jeżeli chodzi właśnie o finansowanie. Pan minister poinformował, że ponad 20 mld zł zostało przeznaczonych z różnych źródeł na różne programy. Doprecyzuję, że jest to blisko 22 mld zł w ramach programów skierowanych wprost do sektora ciepłowniczego z przeznaczeniem na wsparcie zmiany źródeł wytwarzania oraz poprawę efektywności przesyłu, dystrybucji ciepła, i mówimy tu tylko o cieple systemowym, a nie o ciepłownictwie indywidualnym czy indywidualnym ogrzewnictwie.

Nie możemy oczywiście pominąć w tym kontekście innych programów, takich jak wsparcie energetyki czy zielona transformacja miast, które w swoim szerokim spektrum również umożliwiają finansowanie inwestycji w ciepłownictwo.

Prowadzimy oczywiście dialog z sektorem, m.in. z Izbą Gospodarczą Ciepłownictwo Polskie reprezentowaną przez pana prezesa Szymczaka, uważnie wsłuchujemy się w głosy przedstawicieli sektora na temat potrzeb i kierunków działań, które powinniśmy uwzględnić przy tworzeniu nowych programów. Wyrazem takiego podejścia jest m.in. dyskutowany w tej chwili nowy program dotyczący finansowania magazynów ciepła, który miałby zostać sfinansowany ze środków przyznanych Polsce w ramach Funduszu Modernizacyjnego. Jesteśmy naturalnie otwarci na dyskusję dotyczącą finansowania źródeł opartych o zrównoważoną biomasę leśną czy też o kotły elektrodowe. Jak wspominałem, cały czas prowadzimy dialog i wsłuchujemy się w głosy zainteresowanych stron.

Priorytetem dla resortu w zakresie działań zmierzających do zmiany rodzaju paliwa wykorzystywanego przez sektor ciepłowniczy pozostaje wsparcie inwestycji w biogazownię i biometanownię. Chcemy „zazieleniać” infrastrukturę, żeby paliwo gazowe było w Polsce w możliwie największym stopniu zrównoważone.

Teraz przechodzę do kwestii ETS-u. Jak państwo wiecie, Polska podejmuje inicjatywy, które mają na celu ułatwienie funkcjonowania sektora ciepłowniczego w systemie EU ETS. W ramach ostatniej rewizji systemu ETS z inicjatywy Polski wprowadzony został mechanizm przydziału dodatkowych 30% bezpłatnych uprawnień do emisji sektora ciepłowniczego. Zgodnie z wprowadzonymi przepisami o dodatkowe 30% podziału uprawnień do emisji mogą ubiegać się instalacje ciepłownicze, które przedłożą plan neutralności klimatycznej oraz przeprowadzą inwestycje, które umożliwią osiągnięcie znacznej redukcji emisji przed rokiem 2030.

Jeżeli chodzi o europejski system handlu emisjami, to staramy się w maksymalnym stopniu identyfikować wyzwania i potrzeby sektora ciepłowniczego. O godzinie 14:00 rozpoczyna się dziś posiedzenie Zespołu ds. transformacji energetycznej i górnictwa, które będzie poświęcone tematyce ETS-u. W posiedzeniu weźmie udział m.in. pan minister Krzysztof Bolesta. Jeżeli chcecie państwo lepiej poznać ten temat, to polecam wzięcie udziału w posiedzeniu zespołu.

Na zakończenie odniosę się jeszcze do kwestii ETS2. Jeśli chodzi o pytanie dotyczące ochrony obywateli, to chcę poinformować, że my już od wielu lat prowadzimy działania mające złagodzić skutki zamiany źródeł emisyjnych w systemie ciepłowniczym. W szczególności mam tu na myśli sferę ogrzewnictwa indywidualnego. Wystarczy wymienić choćby Program Czyste Powietrze. Z tym programem wiąże się oczywiście wiele różnych wyzwań, ale należy pamiętać, że jednak ponad milion wniosków dotyczących wymiany źródeł emisyjnych na nisko- lub zeroemisyjne zostało złożonych.

Oczywiście nad osłonami, o które panowie pytaliście, są obecnie prowadzone prace. Przygotowywany jest m.in. Plan społeczno-klimatyczny, który pozwoli Polsce wykorzystać środki

ze Społecznego Funduszu Klimatycznego, a jeśli chodzi o wprowadzenie ETS2, to na poziomie rządowym toczą się jeszcze dyskusje dotyczące pewnych szczegółowych kwestii.

To tyle z mojej strony, dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Chciałbym dopytać – możliwe, że czegoś nie dosłyszałem, ale chyba nie pojawiła się odpowiedź na moje pytanie i na pytanie pana posła Gawlika dotyczące wykorzystywania RDF-ów w ciepłownictwie. Jak na to zapatrują się oba ministerstwa i czy są planowane programy wsparcia dla takich przedsięwzięć, jeśli ich realizacji podejmowałyby się na przykład samorządy?

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich MKiŚ Marcin Janiak:

Po uzgodnieniu z panem ministrem chciałbym odpowiedzieć na to pytanie.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich MKiŚ Marcin Janiak:

Ta kwestia była rozpatrywana przez ministerstwo. Jak państwo wiecie, w ramach Funduszu Modernizacyjnego był program dotyczący wykorzystywania paliw alternatywnych, który wspierał powstawanie tego typu instalacji. Dwa lub trzy razy, przepraszam, ale dokładnie nie pamiętam, był zwiększany budżet. Docelowo to było 6 mld zł, a więc jest to jeden z największych budżetów, jeżeli chodzi o programy finansowane z tego źródła.

Trzeba jednak powiedzieć otwarcie, że są pewne obiektywne wyzwania związane z finansowaniem tego typu instalacji, wynikające z przepisów i wymogów unijnych. Przede wszystkim chodzi o zasadę DNSH, *do not significant harm*, czyli zasadę nieczynienia poważnych szkód. Zgodnie z tą zasadą należy spełnić bardzo poważne warunki, jeśli chce się sfinansować tego typu inwestycję, ale oczywiście nie tracimy z oczu takich instalacji i jeśli tylko pojawi się możliwość, będziemy rozmawiali o ich finansowaniu, zwłaszcza w kontekście podejmowanych już rozmów dotyczących wykorzystania środków z Polityki Spójności w kolejnej perspektywie finansowej, tj. w latach 2028-2036. Przepraszam za kolokwializm, ale w tej chwili jesteśmy w rozkroku między finansowaniem z różnych źródeł. Środki z Krajowego Planu Odbudowy są dostępne do połowy przyszłego roku, więc de facto te inwestycje są prowadzone i muszą być już rozliczane, natomiast ze środków Polityki Spójności czy Programów Regionalnych, takich jak FEnIKS, nabory wciąż jeszcze trwają. Jednak zasady finansowania są już określone, tyle że po prostu ten proces wciąż trwa.

W tej chwili intensywnie przygotowujemy się do nowego unijnego rozdania i jeżeli chodzi o środki z budżetu unijnego, to będziemy mieli na względzie państwa postulaty, natomiast czy będzie możliwe finansowanie tego typu instalacji ze źródeł europejskich, dowiemy się dopiero, kiedy Komisja Europejska określi ostatecznie warunki.

O 6 mld zł z Funduszu Modernizacyjnego już powiedziałem, dlatego teraz tylko dodam, że zasada DNSH obowiązuje w Funduszu od 1 stycznia 2025 r. i ze względu na ten fakt nie jest już możliwe finansowanie tego typu instalacji z tego źródła.

Poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Czy dobrze rozumiem, że na ten moment nie ma w ogóle źródła, z którego można by sfinansować inwestycję w tego typu instalację?

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich MKiŚ Marcin Janiak:

Tak. Z tych źródeł, które ja identyfikuję, nie jest to możliwe.

Poseł Maciej Tomczykiewicz (KO):

Bardzo dziękuję.

Podsekretarz stanu w ME Konrad Wojnarowski:

Jeśli można, panie przewodniczący, to do odpowiedzi na pytanie dotyczące KPEiK dodałbym jeszcze, że w tej chwili jest on rozpatrywany przez Komitet do Spraw Europejskich, którego obrady potrwać do piątku, potem przyjdzie czas na KERM, prawdopodobnie 4 lutego, następnie

Rada Ministrów, na której planujemy przyjąć ten dokument. Prawdopodobnie nastąpi to jeszcze w lutym.

Przewodniczący poseł Marek Suski (PiS):

Nie widzę więcej zgłoszeń do dyskusji. Rozumiem, że przedstawiciele rządu też wyczerpali już swoją odpowiedź.

Bardzo dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu. Oczywiście czekamy na obiecanie materiały, panie ministrze.

Przypominam, że na godzinę 16:00 mamy jeszcze zaplanowane wspólne posiedzenie z Komisją do Spraw Deregulacji. Zapraszam państwa do wzięcia w nim udziału.

Stwierdzam, że wyczerpaliśmy porządek dzienny, zamykam obrady Komisji.

Jeszcze raz wszystkim dziękuję za udział w posiedzeniu.